«آرمان ملی» از فرصت ایران در پی انتشار فهرست جدید کشورهای برخوردار از تجارت ترجیحی گزارش می کند:

فرش قرمز برای ورود ایران به شرق اروپا

◂ امضای طلایی برای تجار با حذف رقبا از اوراسیا ◂ گشوده شدن دروازه طلایی مقابل تجار ایرانی

آرمان ملی: شورای عالی اتحادیه اقتصادی اوراسیا در جدیدترین فهرست خود نام کشورهای برخوردار از تخفیفات تعرفه‌ای تجارت ترجیحی را اعلام کرده است. بر اساس این فهرست در حالی ایران همچنان جزو کشورهای برخوردار از تخفیفات باقی مانده که بالغ بر ۷۴ کشور رقیب ایران از فهرست جدید حذف شده‌اند. در واقع توافق نامه ایران با اتحادیه اوراسیا که از آبان ماه سال ۹۸ منعقد شد اگرچه زمینه صادرات ۲ میلیارد دلاری را برای ایران به ارمغان آورده اما در آن زمان برخی از کارشناسان معتقد بودند نظام تعرفه‌ای در این توافق نامه به گونه‌ای است که کفه ترازو در زمینه تعداد کدهای تعرفه‌ای به نفع کشورهای عضو اتحادیه سنگینی می کند و میزان واردات بیش از منافع صادراتی خواهد بود. حال با گذشت ۲ سال از این توافق نامه در شرایطی که تشدید تحریم‌ها و گسترش ویروس کرونا مشکلات عدیده‌ای را برای صادرات کشور رقم زده خبر حذف رقبای قدرتمند ایران از بازار ۵ هزار میلیارد دلاری اوراسیا می تواند فصل جدیدی را برای تجارت ایران رقم زند. موضوعی که با توجه به افزایش تخفیفات تعرفه‌ای در حوزه محصولات کشاورزی در صورت توجه ویژه دولت در سرمایه گذاری و حمایت از تولیدات این بخش برگ برنده ایران در توسعه صادرات خواهد بود.

◂ مزایای تجارت با بازار ۲۰۰ میلیون نفری

بررسی‌ها از ارزش مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در سال گذشته میلادی از افزایش ۲ درصد با وجود همه‌گیری کرونا حکایت داشته به گونه‌ای که حجم مبادلات را به بیش از ۲ میلیارد دلار رسانده است. بر اساس این گزارش، اتحادیه اقتصادی اوراسیا، بازاری حدود ۲۰۰ میلیون نفری است که مجموع تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو آن به حدود ۵ هزار میلیارد دلار می‌رسد. ایران در سال ۱۳۹۵ ایجاد یک منطقه آزاد تجاری میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا را پیشنهاد داد و این موافقت‌نامه در اردیبهشت ۱۳۹۷ در شهر قزاقستان به امضا رسید. قانون موافقت‌نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو نیز در اوایل سال ۱۳۹۸ در مجلس تصویب شد. اتحادیه اقتصادی اوراسیا را می‌توان یک ابر قدرت در حوزه انرژی دانست زیرا بیش از یک پنجم منابع گاز طبیعی جهان را در اختیار دارد. کشورهای عضوی این اتحادیه در مجموع سهم حدود ۱۵ درصدی را از بازار نفت و گاز جهان دارند. بنابراین اتحادیه اقتصادی اوراسیا، بزرگترین تولیدکننده نفت، گاز و گاز طبیعی در جهان است. علاوه بر نفت‌وگاز، تولید برق و زغال‌سنگ نیز در مجموع کشورهای عضو این اتحادیه، موجب شده است بخش انرژی به نقطه قوت آن تبدیل شود. ۹ درصد از انرژی الکتریکی جهان در اتحادیه اقتصادی اوراسیا تولید می‌شود و از این نظر، اتحادیه سومین تولیدکننده بزرگ برق در سطح جهان است. همچنین حدود ۶ درصد از زغال‌سنگ جهان در این اتحادیه اقتصادی اوراسیا تولید می‌شود و بر این اساس می‌توان اتحادیه اوراسیا را چهارمین تولیدکننده بزرگ زغال‌سنگ در سطح بین‌المللی دانست. گسترش همکاری‌های اقتصادی با اتحادیه اوراسیا می‌تواند فرصتی برای جبران بخشی از هزینه‌های تحریم باشد و با توجه به به تعرفه‌های ترجیحی، هزینه صادرات را برای فعالان اقتصادی ایرانی کاهش دهد. همچنین مسیر ریلی جلفا که در زمان جنگ منطقه‌ای به صورت متروکه درآمده بود هم اکنون با مذاکرات ایران و روسیه با جمهوری آذربایجان و ارمنستان فعال خواهد شد که از این طریق کریدور غرب خزر حدفاصل ایران تا دریای سیاه متصل می‌شود سعید رسولی در این رابطه می گوید: در شاخه شرقی کریدور ریلی شمال - جنوب از مسیر سرخس -اینچه برون با کشورهای شمالی و آب‌های خلیج فارس ارتباط داریم و کریدور میانی هم، از طریق بندر امیرآباد و کاسپین بزودی به شبکه ریلی متصل می‌شود. وی ادامه داد: در کریدور غرب خزر از آستارا به خاطر اجرا نشدن قطعه رشت - آستارا حلقه مفقوده‌ای وجود دارد اما اتصال ریلی این مسیر برقرار است و قطارها از جمهوری آذربایجان وارد پایانه آستارا می‌شوند که امید است با تکمیل و بازسازی بخش غربی کریدور، اتصال راه آهن ایران به دریای سیاه از طریق جلفا- نخجوان- ارمنستان و گرجستان به روسیه برسد. به گفته رسولی به دنبال مذاکره با رئیس راه‌آهن ارمنستان و توافقات حاصل شده، در سفر اخیر تفاهمنامه‌ای به امضا رسید و مقرر شد تا دو کشور اطلاعات تعرفه‌ای را مبادله کنند تا هرچه زودتر به نقشه اجرایی برای آغاز تبادل بار ریلی دست یابیم، بنابراین آنچه مسلم است در صورت تسریع در روند احداث زیرساخت‌های حمل و نقل ریلی قطعا اتحادیه اوراسیا با جمعیت ۲۰۰ میلیون نفری دروازه بزرگ برای ورود ایران به کشورهای منطقه و شرق اروپا خواهد شد. فارغ از مزایای تجارت با اتحادیه اوراسیا فهرست جدید منتشر شده از سوی این اتحادیه که به حذف اکثر کشورهای رقیب ایران از نظام تخفیفات تعرفه‌ای تجارت ترجیحی منجر شده است عملا فرصتی طلایی را پیش روی اقتصاد ایران قرار داده است. در این رابطه الهام حاجی کریمی دبیر میز اوراسیا سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه شورای‌عالی اتحادیه اقتصادی اوراسیا، فهرست جدید کشورهای برخوردار از تخفیفات تعرفه‌ای این اتحادیه را اعلام کرده است، می گوید: بر اساس این فهرست و با حذف تعدادی از کشورهای رقیب ایران در این بازار، موقعیت ممتازی برای کالاهای صادراتی کشور در اوراسیا فراهم شده است. وی افزود: طبق آخرین تصمیمات شورای‌عالی اتحادیه اقتصادی اوراسیا در اکتبر ۲۰۲۰ و پیشنهاد برخی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا، مقرر شد؛ کشورهای بهره‌مند از تخفیفات تعرفه‌ای مشترک اتحادیه اقتصادی اوراسیا که همان نظام عمومی ترجیحات (GSP) روسیه است و بعد از ایجاد اتحادیه اقتصادی اوراسیا به سایر کشورهای عضو تسری یافته، بازنگری شود و تعداد کشورهای بهره‌مند از امتیاز محدودتر شود. به گفته حاجی کریمی، بر این اساس در ۵ مارس ۲۰۲۱ فهرست جدید کشورهای برخوردار از تخفیفات تعرفه‌ای تدوین شد که به تازگی در وبسایت رسمی این اتحادیه نیز منتشر شده و شمار کشورهای در حال توسعه مشمول دریافت این تخفیفات تعرفه‌ای از ۱۰۳ کشور به ۲۹ کشور کاهش یافته است؛ تعداد کشورهای کمتر توسعه یافته مشمول نیز از ۵۰ به ۴۸ کشور رسید. دبیر میز اوراسیا ادامه داد: اما نکته حائز اهمیت در فهرست جدید مربوط به کشورهای درحال توسعه برخوردار از نظام تخفیف تعرفه گمرکی (تخفیف ۲۵ درصدی) است که ۷۴ کشور از جمله ترکیه، چین، هند، کره جنوبی، کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس، عراق، برزیل، ویتنام، هنگ کنگ، اندونزی، لبنان، سنگاپور، تایلند، مالزی که کالاهای تولیدی آن‌ها می‌توانست رقیب محصولات ایرانی در بازار اوراسیا باشد، حذف شده و از ۵ مارس ۲۰۲۱ به بعد از این امتیاز برخوردار نیستند. حاجی کریمی تاکید کرد: این رویداد، موقعیت ممتازی را در بازار اوراسیا برای ایران ایجاد می کند و محصولات ایرانی مشمول تخفیفات از لحاظ قیمت، رقابت پذیری بیشتری را نسبت به کالاهای سایر کشورها حذف شده، دارند. وی یادآور شد: طبق قاعده موسوم به ترجیحات مشترک اتحادیه اقتصادی اوراسیا، ۲۵ درصد تخفیف تعرفه‌ای برای حدود ۱۵۰۰ ردیف کالا (کد HS شش رقمی) که عمدتا محصولات کشاورزی هستند به کشورهای در حال توسعه تعیین شده، اعطا خواهد شد. البته در خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته فهرست اقلام مشمول تخفیف گسترده‌تر و میزان تخفیف تا حدود تعرفه صفر تعیین شده است.

◂ نقاط مبهم در تجارت با اوراسیا

البته در کنار مزایای زیاد تجارت با اتحادیه اوراسیا برای کشور که با حذف رقبای ایران نیز توسعه صادرات کشور را رقم خواهد زد اما برخی از انتقادات نسبت به این توافق نامه وجود دارد به گونه ایکه منتقدان معتقدند ارزش واردات ایران از این اتحادیه به مراتب بالاتر از سهم ارزش صادرات است. بر این اساس و مطابق با گزارشی که معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران تهیه کرده از میان کدهای تعرفه هشت رقمی مشمول تخفیفات ترجیحی اعطایی اوراسیا به ایران، تنها در ۱۶ کد تعرفه، کشورهای اوراسیا جزو سه مقصد عمده صادراتی ایران بوده‌اند و در سایر اقلام، کشورهای اوراسیا یا اصلا جزو مقاصد صادراتی ایران نبوده‌اند یا سهم آنها از صادرات ایران در آن محصول پایین بوده است. براساس موافقتنامه تجارت ترجیحی بین ایران و اتحادیه اوراسیا که شامل کشورهای بلاروس، قزاقستان، روسیه، ارمنستان و قرقیزستان می‌شود، در مجموع ۸۶۲ قلم کالا شامل ۳۶۰ قلم ترجیحات اعطایی ایران به اوراسیا و ۵۰۲ قلم ترجیحات اعطایی اوراسیا به ایران در نظر گرفته شده است. رصد اقلام کالایی که مشمول ترجیحات دو طرف شده هرچند از برتری ایران به لحاظ تعداد حکایت دارد، اما ارزش محصولاتی که در فهرست دو طرف گنجانده شده اند، نشان دهنده آن است که به لحاظ ارزشی اوراسیا سهم بالاتری را بدست آورده است. ارزیابی صورت گرفته همچنین بیانگر آن است که تخفیف‌های تعرفه‌ای اعطایی از سوی اوراسیا به ایران، در بازه صفر تا ۱۰۰ درصد قرار دارد، این در حالی است که این اقلام تاکنون نیز با تعرفه صفر به این اتحادیه صادر شده است.

معاهده پاریس ابلاغ نشده است!

آرمان‌ملی: مدیرعامل شرکت تولید نیروی برق حرارتی گفت: حتی یک خط دستور یا مصوبه‌ای برای کاهش توسعه یا تغییر در روند اجرا یا توقف پروژه‌ها مبنی بر تعهد در زمینه معاهده پاریس به ما ابلاغ نشده و در وزارت نیرو چنین چیزی مطرح نشده است. محسن طرزطلب افزود: معاهده پاریس هیچ نقشی در توسعه یا عدم توسعه نیروگاه‌های حرارتی ایران نداشته و اگر هر فردی ادعای تأثیر معاهده پاریس را در اجرای برنامه‌های واحدهای حرارتی صنعت برق دارد، سند و مدرکی برای ادعای خود ارائه کند. او افزود: اگر چنین خواسته و دستوری وجود داشت، باید به ما ابلاغ می‌شد؛ اما حتی یک خط دستور یا مصوبه‌ای برای کاهش توسعه یا تغییر در روند اجرا یا توقف پروژه‌ها مبنی بر تعهد در زمینه معاهده پاریس به ما ابلاغ نشده و در وزارت نیرو چنین چیزی مطرح نشده است. ما تمامی اقدامات اجرایی خود را بر اساس تکالیف برنامه ششم توسعه و دستورالعمل‌هایی که از قبل وجود داشته پیگیری و اجرا کرده‌ایم. او ادامه داد: در برنامه ششم توسعه و دیگر اسناد بالادستی موارد درستی به تصویب رسیده و ابلاغ شده؛ اینکه ما مصرف گاز را بهینه کنیم، مصرف سوخت را بهینه کنیم، راندمان نیروگاه‌ها را بر اساس اینکه مصرف سوخت بهینه شود بالا ببریم، آلایندگی نیروگاه‌ها را کاهش دهیم، مصرف آب را کم کنیم، از نیروگاه‌های با راندمان بالا استفاده کنیم و ... که این موارد همگرایی با تصمیمات معاهده پاریس داشته باشد یا نه و یا در هر برنامه دیگری هم مورد طرح قرار گرفته باشد یا نه، مهم نیست؛ مهم این است که این اقدامات باید انجام گیرد و تماما مورد تأکید اسناد بالادستی کشور خودمان است. طرزطلب با بیان اینکه «مطلقا چنین چیزی صحت ندارد که معاهده پاریس، روند توسعه نیروگاه‌های حرارتی ایران را تحت تأثیر قرار داده»، گفت: به هیچ وجه در طول دوران فعالیت ما، کسی به ما نگفته که معاهده پاریسی وجود دارد و طبق آن تعهداتی داریم و باید طبق این تعهدات برنامه‌ها را به روز رسانی کنید و اقدامات را در این جهت، انجام دهید؛ چنین چیزی وجود نداشته و هر نوع ادعایی در این زمینه ادعایی نادرست است. او افزود: اینکه نیروگاه‌های حرارتی به اندازه مورد تأکید قانون برنامه ششم توسعه، افزایش ظرفیت نداشته تنها به دلیل عدم جذب سرمایه کافی در این بخش بوده؛ البته از تأکید افزایش ۵۰۰۰ مگاواتی ظرفیت تولید برق در هر سال، ۳۷۰۰ مگاوات سهم نیروگاه‌های حرارتی بوده که این میزان افزایش ظرفیت به معنای سرمایه‌گذاری ۳/۵ میلیارد یورویی است. مدیرعامل شرکت تولید نیروی برق حرارتی گفت: هر واحد نیروگاهی که در کشور باید ساخته شود، به عدد و رقمی برای سرمایه گذاری نیاز دارد که این ارقام در تمام دنیا با چند درصد کمتر یا بیشتر وجود دارد؛ مثلا برای هر واحد نیروگاه گازی ۳۰۰ تا ۳۵۰ یورو به ازای هر کیلووات، هر نیروگاه سیکل ترکیبی ۵۵۰ تا ۶۰۰ یورو به ازای هر کیلووات، نیروگاه بخاری ۱۰۰۰ تا ۱۱۰۰ یورو به ازای هر کیلووات، نیروگاه زغالی ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ یورو و ... نیاز به سرمایه‌گذاری دارند که بسته به خواسته و شرح خدماتی که کارفرمایان به سازندگان سفارش می‌دهند، ساخته می‌شوند.

خبر

اعتبار ۳۲۰۰ میلیارد تومانی مدیریت تنش آبی

تسنیم: وزیر نیرو از تخصیص و تقسیم اعتبار ویژه ۳۲۰۰ میلیارد تومانی بین استان‌ها خبر داد و گفت: بخش عمده این اعتبار ویژه، مخصوص شهرهای با تنش آبی در تابستان ۱۴۰۰ است. رضا اردکانیان افزود: با تخصیص این اعتبار، این مبلغ بین استان‌ها تقسیم شده تا پروژه‌های مشخص‌شده را در بخش آب اجرایی کنند. بخش عمده این اعتبار ویژه، مخصوص شهرهای با تنش آبی در تابستان ۱۴۰۰ است؛ البته اغلب این پروژه‌ها، پروژه‌هایی است که در حال اجرا بوده، اما برای تکمیل و تسریع در اجرا نیازمند منابع مالی بوده‌اند. این منابع مالی کمک می کند که این پروژه‌ها با سرعت بیشتری اجرا و تکمیل شوند. وزیر نیرو در پاسخ به اینکه آیا تخصیص این اعتبار موجب کاهش قطعی‌های آب در تابستان سال جاری خواهد شد؟، گفت: قطعی آب در تابستان سال جاری بیشتر به وجود خود منابع بازمی گردد؛ یعنی اگر می‌خواهیم قطعی آب نداشته باشیم، باید آب به‌اندازه کافی در اختیار داشته باشیم. این پروژه‌ها اغلب یا پروژه‌های احداث شبکه آب، یا پروژه‌های احداث تصفیه‌خانه یا احداث مخازن است؛ اما تأثیر مثبت اجرای این پروژه‌ها در تابستان سال جاری از این حیث خواهد بود که آب موجود بهتر و مناسب‌تر در اختیار مشترکان قرار گیرد.

تخلیه حباب سکه

ایسنا: طبق تحلیل نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران از وضعیت یک هفته اخیر بازار سکه و طلا داخلی، با وجود اینکه به دلیل افزایش نرخ ارز در داخل و افزایش قیمت هر اونس جهانی طلا، قیمت هر قطعه سکه ۳۵۰ هزار تومان افزایش داشته است اما حباب سکه در حال تخلیه شدن است و پایین میزان خود طی سال‌های اخیر را تجربه کرده است. محمد کشتی‌آرای در رابطه با وضعیت یک هفته اخیر بازار سکه و طلای داخلی اظهار کرد: قیمت جهانی طلا با یک ثبات نسبی از ابتدای هفته که ۱۸۸۱ دلار بود، آغاز شد و این ثبات تا روز چهارشنبه ادامه داشت، اما در روز پنجشنبه تا بیش از ۱۹۰۰ دلار هم پیش رفت. افزایش قیمت اونس جهانی طلا تحت تاثیر مسائل اقتصادی و سیاسی دنیا، به‌ویژه تورم ناشی از ویروس کرونا و کاهش ارزش دلار ایجاد شده است. نایب رئیس دوم اتحادیه طلا و جواهر تهران ضمن اشاره به اینکه پیش‌تر نیز پیش‌بینی شده بود که قیمت اونس جهانی میل به افزایش دارد و رشد آن طی چند هفته اخیر نشان داد که کاهش قیمت اونس جهانی بعید به نظر می‌رسد؛ گفت: با توجه به شرایط اقتصادی در دنیا، به زودی هر اونس جهانی طلا به کانال ۲۰۰۰ دلار هم خواهد رسید.

بازار روسیه در اختیار تجار ایرانی

آرمان‌ملی: جدیدترین تصمیم‌های اعلام شده از سوی مسئولان اتحادیه اقتصادی اوراسیا، فضایی جدی برای گسترش صادرات ایران در روسیه و دیگر کشورهای عضو این اتحادیه به وجود آورده است. سازمان توسعه تجارت در این باره اعلام کرده است که طبق آخرین تصمیمات شورای‌عالی اتحادیه اقتصادی اوراسیا در اکتبر ۲۰۲۰ و پیشنهاد برخی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا، کشورهای بهره‌مند از تخفیفات تعرفه‌ای مشترک اتحادیه اقتصادی اوراسیا که در واقع همان نظام عمومی ترجیحات (GSP) روسیه است بعد از ایجاد اتحادیه اقتصادی اوراسیا به سایر کشورهای عضو تسری یافته، مورد بازنگری قرار گیرد و تعداد کشورهای بهره مند از امتیاز محدودتر شود. در همین چارچوب در تاریخ ۵ مارس ۲۰۲۱ فهرست جدید کشورهای برخوردار از این تخفیفات تعرفه‌ای تدوین گردید که اخیرا در وبسایت رسمی این اتحادیه نیز منتشر شده است که بر اساس آن، تعداد کشورهای در حال توسعه مشمول دریافت این تخفیفات تعرفه‌ای از ۱۰۳ کشور به ۲۹ کشور کاهش یافته و تعداد کشورهای کمتر توسعه یافته مشمول از ۵۰ به ۴۸ کشور رسیده است.

افتتاح اتاق بازرگانی ایران و لهستان

ایلنا: رئیس کمیته مشترک بازرگانی ایران و لهستان گفت: تا دو یا سه هفته دیگر امضاهای مربوطه را می گیریم و بعد از ماه آگوست یعنی مردادماه که تعطیلات اروپایی‌ها تمام می‌شود اتاق مشترک بازرگانی ایران و لهستان را افتتاح می‌کنیم. رحیم بنامولایی در مورد آخرین وضعیت تجارت ایران و لهستان افزود: صادرات ما به لهستان بیشتر در مورد کالاهایی مانند دمنوش و خشکبار است و واردات در بخش‌های ماشین‌آلات و لوازم برقی هستند. لهستانی‌ها علاقه‌مند هستند که ارتباطات تجاری خود را با ما افزایش دهند حتی آمادگی دارند که در پایان سال جاری میلادی یک نمایشگاه در ایران داشته باشند. منتظر هستیم تا نتیجه مذاکرات وین و انتخابات مشخص شود. او افزود: در حال تلاش هستیم که اتاق مشترک بازگانی ایران و لهستان را افتتاح کنیم. توصیه ما این است که اتاق کشورها در اتاق ایران مستقر شوند، اما به نظر می‌رسد متمایل به این کار نیستند. احتمالا تا دو یا سه هفته دیگر امضاهای مربوطه را می گیریم و بعد از ماه آگوست یعنی مردادماه که تعطیلات اروپایی‌ها تمام می‌شود اتاق مشترک بازرگانی ایران و لهستان را افتتاح می کنیم.

یادداشت

سیاست‌های تورم‌زا مانع سرمایه‌گذاری

مرتضی عزتی
اقتصاددان

برای رشد اقتصادی راهکار اول این است که سرمایه‌گذاری خود را اضافه کنیم، سیاست دوم در کنارش این است که برای اینکه سرمایه‌گذاران بتوانند خوب فعالیت کنند فضای کسب و کار را بهبود ببخشیم. ما از یک طرف ظرفیت سرمایه‌گذاری محدود در کشور داریم. از طرف دیگر برخی در کشور، مانع سرمایه گذاری خارجی هم می‌شوند و از دیگر سو، مصرف گرایی را نیز ترویج می‌کنیم، با این اقدامات به هیچ عنوان نمی‌توان امید داشت که رشد اقتصادی در کشور جهش داشته باشد. مصرف اضافه و تزریق کردن این نوع مصرف به جامعه فقط موجب تورم می‌شود. وقتی ظرفیت تولید بالا نرود و با توجه به آن هدفی که سیاست گذار دارد، پول به جامعه تزریق شود تا مصرف در جامعه را افزایش دهد، درصد بسیار کمی تحقق پیدا می کند. مثلا اگر ۲۰ درصد پول تزریق می کنیم ممکن است ۱۵ درصد تبدیل به تورم شود و ۵ درصد به صورت واقعی مصرف افزایش پیدا کند. از طرف دیگر، در صورتی که این بخش از اقتصاد مدیریت نشود، همه این تزریق پول تبدیل به دلال بازی و واسطه‌گری خواهد شد و در جیب افرادی که فعالیت غیرمولد دارند، می‌رود و در نتیجه فعالیت‌های تولیدی ضربه می‌خورد. وقتی دلالی سودده باشد، خیلی‌ها سراغ آن می‌روند. به همین علت است که شرکت‌های خدماتی به ویژه شرکت‌هایی که فقط به صورت کاغذی خرید و فروش می کنند، به سرعت رشد کرده‌اند. به‌عبارت دیگر، تعداد این نوع شرکت‌ها به دلیل سودده بودن بسیار بیشتر از شرکت‌های تولیدی است. یعنی سیاست‌های دولت در نهایت تولید را فدای دلالی می کند. مجموعه سیاست‌های دولت، افراد را به سمت دلالی کشانده است. مجلس هم همین رویه را می‌رود. نمایندگان هم با طرح‌های خود مصرف را اضافه می کنند و مدام تصویب می کنند پول به مردم داده شود تا مصرف کنند. یعنی نه دولت و نه مجلس به دنبال اصلاح فرایندها نیستند تا از این طریق تولید بهبود پیدا کند. به عبارت دیگر، دولت نمی گوید تولید را اضافه کنید که درآمد و اشتغال اضافه شود. اولین اقدامی که در سطح ملی دولت برای مقابله با کرونا انجام داد این بود که یارانه دیگری به مردم بدهید. این‌ها به اقتصاد کشور ضربه می‌زند. این طرح‌ها و این اقدامات مصرف گرایی را رشد می‌دهد و دلال بازی را رواج می‌دهد و بزرگترین مانع برای تولید خواهد بود. هر گوشه‌ای را که بخواهیم نگاه کنیم ممکن است بتوانیم همین سیاست‌ها را مشاهده کنیم. البته نباید از سیاست‌های خوبی هم که اجرایی شده، گذشت. سیاست‌های اصل ۴۴ که در مجلس تصویب شد و کمک زیادی به خصوصی‌سازی کرد. خصوصی‌سازی می‌تواند بسیاری از امور اقتصادی را در کشور حل کند، اما قسمتی که مثبت است با یک منفی کنارش همراه می‌شود. آن منفی‌ها مانع می‌شود که نتوانیم از این سیاست استفاده کنیم. سیاست درستی که از طرف شخص یا گروهی منحرف شده است. به عبارت دیگر، وسط اجرای این سیاست‌ها، رفتارهای نادرست و نابجا کنار آن اتفاق می‌افتد. حتی نهادهای امنیتی باید وارد شوند و ببینند چرا اینطور شده است. چرا وقتی مقام معظم رهبری سیاست‌های کلی اصل ۴۴ را ابلاغ می کنند در مجلس یک سری چیزها به آن می چسبد که برایش خوب نیست. بعد در اجرا می‌رود و می‌بینیم دولت خصوصی سازی می‌خواهد بکند و عده‌ای اجازه نمی‌دهند و مانع می‌شوند و یا دولت یک سیاست درست را اشتباه اجرا می کند. یا به دلیل اینکه بعد از خصوصی سازی به دلیل اشتباه در واگذاری، جلوی آن گرفته می‌شود و بنگاه واگذار شده باید به دولت عودت پیدا کند. دولت هم دیگر نمی‌تواند آنها را اداره کند و زیان انباشته آنها اضافه می‌شود و تولید افت پیدا می کند. اینها مجموعه‌ای است که یک طرف می گوییم رشد و ناگهان در جزییات می‌بینیم ضد رشد از آن در می‌آید. باید به‌عنوان یک سیاست کلی و استراتژی تعیین کنیم که رشد اقتصادی هدف ما است. هر سیاستی که علم اقتصاد می گوید برای رشد مفید است و دیگران تجربه کرده‌اند را اجرا کنیم. هر چیز که مانع در راه اجرای این سیاست‌ها است را برداریم.

نیم نگاه

نیاز حیاتی بازار مسکن به ساخت ۶ میلیون مسکن

آرمان‌ملی: مدیر مرکز مطالعات اقتصادی دانشگاه علم و صنعت گفت: براساس بررسی‌های طرح جامع مسکن، کشور تا پایان سال ۱۴۰۴ نیاز به ساخت حداقل ۶ میلیون واحد مسکونی دارد تا التهاب شکل گرفته در سال‌های اخیر ساماندهی شود. مهدی غلامی افزود: قانون اساسی کشور در قالب سه اصل ۳، ۳۱ و ۴۳ قانون اساسی، داشتن مسکن متناسب با نیاز را حق هر خانوار ایرانی تلقی کرده و بر این مبنا دولت مکلف است، زمینه تامین این نیاز را مهیا سازد. یکی از سوالات پر تکرار پیرامون مساله تامین مسکن، نیازسنجی در این حوزه است. در همین رابطه مسئولان اعداد متفاوتی از ساخت سالانه ۲۰۰ هزار مسکن گرفته تا نیاز دو میلیونی به ساخت را مطرح می کنند. او ادامه داد: در همین راستا براساس واقعیت‌های بازار مسکن، برآورد میزان واقعی نیاز کشور به تولید مسکن از اهمیت خاصی برخوردار است و باید بررسی شود آیا اتکا به تولید بخش خصوصی در این حوزه و ادامه روند فعلی می‌توان امیدی به تنظیم بازار مسکن و کنترل عرضه و تقاضای این بازار داشت. او ادامه داد: بازار مسکن همواره با تقاضاهای جدیدی مواجه است که عمده‌ترین این تقاضاها ناشی از ازدواج است. برای برآورد این نیاز می‌توان دو مسیر را انتخاب کرد. یکی از این روش‌ها با استفاده از تعداد ازدواج‌های صورت گرفته در سال‌های اخیر و بدست آوردن برآوردی با استفاده از این داده‌هاست. بر این اساس، از آنجایی که در ده سال اخیر، به صورت میانگین ۷۸۳ هزار ازدواج رخ داده است، می‌توان گفت بازار مسکن باید پاسخگوی این تعداد تقاضای جدید باشد. اما این نکته قابل اهمیت است که میزان ازدواج در کشور به شرایط اقتصادی خانواده‌ها وابستگی بسیاری دارد. در این بین تامین مسکن نقش بسیار اساسی دارد؛ یعنی اگر تامین مسکن به سهولت و با هزینه‌های کمتری ممکن شود، بی شک آمار ازدواج در کشور با رشد قابل توجهی رو به رو خواهد شد. بنابراین یک روش دیگر برای محاسبه مسکن مورد نیاز کشور برای عرضه به تقاضاهای ناشی از ازدواج، در نظر گرفتن تعداد ازدواج‌های ممکن در کشور است. بر همین اساس مطابق با سرشماری ۱۳۹۵، حدود ۱۴ میلیون نفر مرد هرگز ازدواج نکرده در بازه سنی ۱۰ سال و بیشتر در کشور وجود دارد که تا سال ۱۴۰۵ ـ با احتساب مرگ و میر ـ حدود ۱۲ میلیون نفر از آنها به سن بالای ۲۰ سال خواهند رسید. تبعا برای تشکیل خانواده و نیاز به مسکن این ۱۲ میلیون نفر، می‌بایست پیش‌بینی‌های لازم صورت پذیرد.